Електронне "**Державне управління: удосконалення та розвиток**"
включено до переліку наукових фахових видань України з питань державного управління
(Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643)
www.dy.nayka.com.ua | № 7 2021 р. | 29.07.2021

DOI: 10.32702/2307-2156-2021.7.32

УДК 353:332.1

О. В. Акіліна,
к. е. н., доцент, доцент кафедри управління,
Київський університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0001-9968-4921
А. Г. Панченко,
к. держ. упр., доцент, доцент кафедри управління,
Київський університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0002-4757-0583

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

O. Akilina
PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Management, Borys Grinchenko Kyiv University
A. Panchenko
PhD in Public Administration,
Associate Professor of the Department of Management,Borys Grinchenko Kyiv University

FORMATION OF REGIONAL POLICY IN UKRAINE

У статті розглянуто теоретичні і практичні проблеми формування регіональної політики в Україні. Аналізуючи історію формування регіональних підходів в Україні, виявлено, що вона будувалася на врахуванні особливостей історико-географічного розвитку різних територій, їх природно-ресурсного потенціалу, етнокультурних та соціально-демографічних факторів, спеціалізації та рівня розвитку продуктивних сил. Якщо за радянські часи головним було виділення економічних районів, то з настанням державної незалежності на перше місце вийшли соціально-економічні або соціально-економіко-географічні принципи регіоналізації України. А сама регіоналізація вимагала вже принципово нових методологічних підходів. Підкреслено, що нині трансформація системи адміністративно-територіальних устрою в Україні має починатися з повної та всеосяжної організації базового рівня місцевого самоврядування, тобто громади. В результаті аналізу етапів реформи децентралізації виявлено її основні проблеми. Серед перспективних завдань продовження реформи зокрема виділено: оптимізацію та диверсифікацію структури економіки громад; поглиблення капіталізації потенціалу громади; запровадження адаптивної моделі стратегічного планування із залученням ключових зацікавлених сторін громади.

The article considers theoretical and practical problems of regional policy formation in Ukraine. The analyze of the history of regional approaches in Ukraine discovers that it was based on the peculiarities of historical and geographical development of different territories, their natural resource potential, ethnocultural and socio-demographic factors, specialization and level of development of productive forces. If in Soviet times the main approach was the allocation of economic regions, with the beginning of state independence in the first place came the socio-

economic or socio-economic-geographical principles of regionalization of Ukraine. Regionalization itself required fundamentally new methodological approaches. It is emphasized that today the transformation of the system of administrative-territorial organization in Ukraine should begin with a full and comprehensive organization of the basic level of local self-government, which is the community. The analysis of the stages of decentralization reform revealed its main problems. Among the promising tasks for the continuation of the reform, in particular, are: optimization and diversification of the structure of the community economy; deepening the capitalization of community potential; introduction of an adaptive model of strategic planning with the involvement of key community stakeholders; realization of the potential of interterritorial cooperation; increasing the financial resources of the local budget, which can be directed to business support projects, municipal-private partnerships, municipal procurement; opportunities for large-scale projects based on inter-municipal cooperation, participation in interregional and international (including cross-border) cooperation; improving the quality of technical infrastructure: roads, electricity and water supply, telecommunications, transport, etc.; ensuring the efficiency of local self-government with the help of appropriate staffing; installation for openness and interterritorial cooperation.

Ключові слова: *регіональна політика; стратегія розвитку; реформи; децентралізація; громада.*

Keywords: *regional policy; development strategy; reforms; decentralization; community.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Відповідно до Концепції державної регіональної політики, головним завданням публічного управління є створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення якості життя населення, забезпечення гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від місця його проживання. Окрім того, передбачено поглиблення процесів ринкової трансформації на основі забезпечення ефективності використання потенціалу регіонів, підвищення дієвості управлінських рішень, удосконалення діяльності органів влади та місцевого самоврядування. Тому надзвичайно важливим є вирішення проблеми формування ефективної політики регіонального розвитку, що розглянута у даному досліджені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасне бачення основ публічного управління на регіональному рівні та обґрунтування теоретичних засад державної регіональної політики висвітлено у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях Абалкіна Л.[1], Згуровського М. [2], Архипенко І. [3], Барса Ф. [4], Бобровської О. [5], Бортса Г. та Штейна Дж. [6], Давимуки С., Куйбіди В. та Федулової Л. [7], Діденко Є., Цалко Т. та Кирилко Н. [8], Мельника А. [9], Перу Ф. [10], Пургаліса Л. та Грей Н. [11] й багатьох інших.

Виходячи з розглянутих напрацювань за цією проблематикою, можна зробити висновок, що на основі розвитку регіональної економіки, був сформований новий напрям управління соціально-економічним розвитком – регіональна політика. Проте, на теренах України регіональна політика набула свого визнання лише після розпаду СРСР, а безпосередньо започаткована з 2001 року. Аналізуючи історію формування регіональних підходів в Україні, можна побачити, що вона будувалася на врахуванні особливостей історико-географічного розвитку різних територій, їх природно-ресурсного потенціалу, етнокультурних та соціально-демографічних факторів, спеціалізації та рівня розвитку продуктивних сил.

Нині практично всі дослідники доходять висновку, що «…одним із головних завдань реформи адміністративних дивізій є трансформація влади від централізованого до децентралізованого державного управління («New Public Management») шляхом передачі територіальним громадам та їхнім органам необхідних повноважень і матеріально-фінансових ресурсів для самостійного ведення господарської, проектної та іншої діяльності, які можуть стосуватися потреб місцевого населення…» [12].

Тому концептуальні засади державної регіональної політики для України в нових зовнішніх і внутрішніх умовах, практичні аспекти її реалізації потребують подальших наукових розробок та осмислення.

Цілями даної статті є узагальнення теоретичних основ формування політики регіонального розвитку та розробка практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У складі СРСР Україна розглядалася великий економічний район. Й лише на початку 50-х рр. працівниками Інституту економіки АН УРСР було запропоновано виділити в межах України п’ять внутрішньо-республіканських: районів: «…Центральний, Північно-Східний, Південно-Східний, Південно-Західний і Західний...», а наприкінці цього десятиліття О. Діброва запропонував поділ на шість економічних районів: «…Донбас, Промислове Придніпров’я, Північно-Східний, Центральний, Західний і Причорноморський…», пізніше зробивши з них вісім. Після травневої

реформи 1957 року «… в Україні було утворено спочатку 11, потім 14, а пізніше 7 раднаргоспів, і територія України поділялась відповідно на 11-14-7 економічних адміністративних районів…» [13, С.37].

З 1961 року до розпаду СРСР, існуюча в ньому мережа великих економічних районів передбачала поділ України за економічним принципом на три самостійні регіони: Донецько-Придніпровський (8 областей); Південно-Західний (13 областей); Південний (4 області). У 1982 р. з'явилася перша розробка регіонального поділу, що виділила в Україні дев'ять регіонів не лише з урахуванням природно-географічного фактору, але й урахуванням спеціалізації. Вона належить колективу авторів під керівництвом О. Маринича.

Якщо за радянські часи головним було виділення економічних районів, то з настанням державної незалежності на перше місце вийшли соціально-економічні або соціально-економіко-географічні принципи регіоналізації України. А сама регіоналізація вимагала вже принципово нових методологічних підходів. Кабінетом Міністрів України на початку 2000-х років був розроблений і переданий до Верховної Ради України проект Концепції державної регіональної економічної політики, у якому була запропонована нова схема економічного районування (регіоналізації) країни. Ця концепція районування України була створена колективом РВПС України НАН України. Наведена у ній схема економічного районування України містила 75 ознак, які за змістом можна об'єднати в п'ять груп:

1) показники, що характеризують природні умови і ресурси (мінеральні, водні, земельні, рекреаційні);

2) соціально-демографічна структура населення (щільність, частка городян, робітників та службовців, природний приріст);

3) характеристика виробничої сфери (промисловість, транспорт, сільське господарство (показники ВВП, виробництва промислової продукції на душу населення, щільність залізничних шляхів);

4) характеристика сфери обслуговування (побутові послуги на душу населення, забезпеченість житлом, школами, лікарняними койками та ін.);

5) екологічна характеристика (кількість шкідливих викидів, питома вага нормативно очищених стоків, рівень озеленення й ін.).

Нині трансформація системи адміністративно-територіальних устрою в Україні, на наш погляд, має починатися з повної та всеосяжної організації базового рівня місцевого самоврядування, тобто громади. Погоджуємося з Матвієнко А., що «…сучасний адміністративно-територіальний устрій ще досі характеризується високим ступенем централізації ресурсів на районному та обласному рівнях, що залишає подальші перспективи для реформування та оптимізації на близькі 10-20 років…» [12]. Також слід розуміти, що проведення реформ в країни, особливо тих, що повзанні з державним устроєм, надзвичайно ускладнюється в умовах наявності окупованих територій. Проте, їх необхідно проводити навіть в умовах обмеженого суверенітету з метою напрацювання необхідних методик для проведення подібних реформ, з їх подальшою реалізацією у майбутньому на деокупованих територіях. Тобто базовий рівень адміністративного поділу (громада) є ключовим у розумінні сутності ідеї місцевого самоврядування та адміністративної реформи, а також реформування системи публічної влади в Україні.

В Україні система управління в регіонах завжди поєднувала два важелі управління – державне регіональне управління та місцеве самоврядування. Конституція України передбачає дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації та місцеве самоврядування. Згідно статті 119 «…місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують:

1) виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади;

2) законність і правопорядок; додержання прав і свобод громадян;

3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля…;

4) підготовку та виконання відповідних обласних і районних бюджетів;

5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм;

6) взаємодію з органами місцевого самоврядування;

7) реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень…» [14].

Відповідно статті 140 «….місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи….» [14].

Виходячи з цих визначень, можна вибрати декілька принципових відмінностей між державним управлінням регіонами і місцевим самоврядуванням. Функції та повноваження місцевих адміністрацій та сектора місцевого самоврядування засновані на принципах галузевої компетенції, яку можна розділити на три види:

- виняткова компетентність місцевих державних адміністрацій (для прикладу, державний контроль);
- виняткова компетентність місцевого самоврядування (до прикладу, управління муніципальною власністю).
- суміжна компетенція, де місцева адміністрація і органи місцевого самоврядування наділяються повноваженнями в одній галузі суспільного життя.

Інший спосіб розмежування їх функцій і повноважень – це договори та угоди, що визначають взаємні права та обов'язки сторін.

Практична реалізація цієї схеми має кілька істотних недоліків:

- більшість повноважень обох гілок влади відноситься до суміжних компетенцій, тому так багато «перекривання» і дублювання;
- представницькі органи районного і обласного рівня (районні та обласні ради народних депутатів відповідно) не утворюють своїх виконавчих органів. Цими органами є призначені зверху державні адміністрації. Отже, обрані громадою депутати, не мають впливу на вирішення ряду важливих питань;
- переваги районних та обласних центрів у багатьох питаннях – матеріальне та кадрове забезпечення, інвестиції та інновації, соціальні питання.

Тому постало завдання – реформувати територіально-адміністративну систему у напрямку децентралізації, тобто передачі повноважень, ресурсів, фінансів та відповідальності від державних органів, якомога ближче до громади. Основними завданнями реформи передбачалося: оптимізувати адміністративну систему країни; перерозподілити повноваження між рівнями управління та посилити положення регіонів; більш ефективно розподілити продуктивні сили; активізувати розвиток депресивних регіонів та створити спеціальні економічні зони для стимулювання економічної діяльності в регіонах; здійснити фінансову децентралізацію та стимулювати приплив інвестицій, здатних прискорити зростання та сприяти розвитку депресивних регіонів.

Перший етап реформи децентралізації в Україні здійснювався у 2014-2019 роках та забезпечив наступні результати:

1. Створення нового суб'єкта адміністративно-територіального устрою – об'єднаної територіальної громади (ОТГ). Основними особливостями ОТГ були: добровільне створення; радіус загальної території від головного села 20-25 км; наявність середнього навчального закладу; наявність спільних інтересів місцевого значення та соціальної взаємодії членів спільноти в процесі забезпечення цих інтересів; психологічна самоідентифікація кожного члена спільноти; спільна комунальна власність, сплата комунальних податків.

2. Затвердження основного концептуального документа – «Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади» [15], та Плану заходів щодо її реалізації, який дав старт реформі. Для реалізації положень Концепції та завдань Плану дій, потрібні були відповідні зміни до Конституції України, а також формування пакету нових законів. Проте, у 2014 році уряд розпочав реформу в рамках чинної Конституції.

3. Прийняття Законів про внесення змін до Бюджетного та Податкового кодексів України, завдяки яким відбулася фінансова децентралізація й місцеві бюджети зросли приблизно у 4 рази («…з 68,6 млрд в 2014 до 275 млрд грн в 2019 році…» [16]).

4. Прийняття Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Це зробило можливим почати утворення міцного базового рівня місцевого самоврядування. У 2015- 2019 рр в Україні створено 982 об'єднані територіальні громади (ОТГ). Закон також запровадив в ОТГ інститут старост, які представляють інтереси сільських жителів у раді громади . «…У 2018 році об'єднані громади отримали у комунальну власність майже 1,5 млн га земель сільськогосподарського призначення за межами населених пунктів…». [16]

5. Закон «Про співробітництво територіальних громад» створив механізм вирішення загальних проблем громад: переробка сміття, розвитку спільної інфраструктури тощо.

6. Після прийняття Закону «Про засади державної регіональної політики», можна констатувати, що підтримка регіонального розвитку та розвитку інфраструктури громад збільшилася ніж у 40 разів («…з 0,5 млрд в 2014 до 20,75 млрд грн у 2019 році…»). За рахунок цієї підтримки «…в регіонах та громадах реалізовано у 2015-2019 роках більше 12 тисяч проектів…» [16].

Узагальнюючи позитивні результати першого етапу децентралізації слід навести наступну статистику [16]:

1) в Україні було створено «…876 ОТГ, в яких мешкають 9 млн.осіб…»;
2) у зазначений період «…у 5-7 разів в середньому зросли бюджети зазначених ОТГ… На 165,4 млрд грн зросли власні доходи місцевих бюджетів..»;
3) «…6296 проєктів розвитку інфраструктури вже реалізовано в ОТГ за рахунок державних субсидій…»;
4) «…2565 сільських старост працюють в ОТГ…»;
5) в ОТГ створено «…123 сучасних центрів надання адміністративних послуг…»;
6) «…1170 громад скористалися механізмом співробітництва для реалізації спільних проектів…»;
7) «…більше 20 міжнародних проєктів сприяють децентралізації в Україні…»;
8) «…60% населення підтримують реформу…».

Нині триває другий етап децентралізації, що вже означений наступними результатами:

1. З червня 2020 року уряд схвалив новий адміністративно-територіальний устрій базового рівня. У відповідності з Розпорядженнями КМУ в Україні створено 1469 територіальних громади, які охоплюють всю територію країни. 17 липня 2020 року прийнята Постанова «Про утворення та ліквідацію районів» [17], яка затвердила в Україні 136 районів. Старі 490 районів було ліквідовано.

Моделювання нових районів будувалося на наступних принципах:

- створення в межах однієї області;
- територія є компактною, географічно невід'ємною і невіддільною (відсутність територіальних анклавів та ексклавів);

- чисельність постійного населення в районі становить, як правило , не менш, ніж 150 тисяч осіб;
- зона доступності визначається за допомогою автомобільних шляхів з твердим покриттям на відстані до 60 км від кордонів адміністративного центру.

2. Бюджетний кодекс усунув районний рівень від місцевого фінансування. Нині громада є первинною одиницею у системі адміністративно територіального устрою нашої країни. На даний час створено 1469 громад. Питання організації управління районами в містах належить до компетенції рад відповідних громад. Правонаступник районної ради району до 1 липня 2021 року зобов'язаний передати у комунальну власність територіальних громад окремі об'єкти спільної власності територіальних громад району, що знаходяться на території цих територіальних громад, згідно з поділом витрат між бюджетами, встановленими Бюджетним кодексом України.

Наступним кроком, який планується, буде перехід до префектур. Представниками держави в районах і областях, у місті Києві стануть префекти. Призначати та звільняти префекта буде Президент України за поданням КМУ. Термін повноважень префекта в одному округі, області, місті Києві не буде перевищувати трьох років. Префект на відповідній території здійснюватиме адміністративний нагляд за додержанням законодавства, координуватиме діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади, зможе вносити Президенту України подання про зупинення дії ухвалених місцевим самоврядуванням, якщо вони неконституційні або загрожують національній безпеці.

Аналізуючи пройдені етапи реформи, ми виділяємо наступні проблеми децентралізації:

- практична залежність місцевих бюджетів від трансфертів з державного бюджету, що створює потенціал для «ручного» втручання у фіскальну сферу громад;
- ризик фінансової ненадійності громад як економічних контрагентів;
- незрозумілі межі управлінських свобод громад;
- слабкий зв'язок системи реформування місцевого самоврядування з процесами, що відбуваються в країні в цілому, зокрема з секторальними реформами;
- неможливість чітко встановити, як формування громад впливає на якість людського життя, відсутність критеріїв для оцінки впливу компонентів реформи децентралізації на формування життєвого середовища громадян;
- народження «місцевої олігархії»;
- ймовірність виникнення конфліктів між місцевим малим бізнесом і великими компаніями, що працюють в громадах;
- внутрішньо-спільнотні конфлікти щодо: визначення центру громади; розподілу ресурсів між внутрішніми структурами громад; оптимізації соціальної інфраструктури (опорна школи, амбулаторія, центр соціальних служб); земельні конфлікти; конфлікти серед місцевої еліти.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. В результаті проведеного дослідження серед перспективних завдань продовження реформи регіонального розвитку нами виділено:

- оптимізацію та диверсифікацію структури економіки громад;
- поглиблення капіталізації потенціалу громади;
- запровадження адаптивної моделі стратегічного планування із залученням ключових зацікавлених сторін громади;
- збільшення фінансового ресурсу місцевого бюджету, який може бути спрямований на проекти підтримки бізнесу, муніципально-приватного партнерства, муніципальних закупівель;
- можливості для масштабних проектів, заснованих на міжмуніципальній співпраці, участі у міжрегіональному та міжнародному співробітництві;
- поліпшення якості технічної інфраструктури територій;
- забезпечення ефективності діяльності місцевого самоврядування за допомогою відповідного кадрового забезпечення, громадського контролю та антикорупційних процедур;
- установка на відкритість і міжтериторіальне співробітництво.

Нова державна регіональна політика потребує законодавчих змін та синхронізації законодавства у багатьох сферах. Регіональний розвиток повинен поєднувати такі складові: державні інтереси, регіональні інтереси, місцеві інтереси, інтереси юридичних та фізичних осіб, що знаходяться на певній території.

Розробка та реалізація диференційованої інтегрованої політики для кожного з макрорегіонів України повинна відбуватися з урахуванням їх ресурсного потенціалу, ризиків та локальних інтересів, врахованих у баченні регіонального розвитку, на основі продуктивної міжрегіональної та міжмуніципальної співпраці.

Список літератури.

1. Абалкин. Л. И. Труды Вольного экономического общества. Т. 1, М., 2000. С. 486.

2. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти: монографія. Міжнародна рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М.З. Згуровський. К.: НТУУ «КПІ». 2012. 312 с.

3. Архипенко І. Зарубіжний досвід формування й реалізації регіональної економічної політики. *Public Administration*. 2019. №. 2. С.32-41.

4. Barca F., McCann P., Rodríguez-Pose A. The Case for Regional Development Interventions: Place-Based Versus Place-Neutral Approaches. *Journal of Regional Science*. 2012. Vol. 52(1). Pp. 134-152.

5. Бобровська О. Формування та відтворення потенціалу сталого розвитку територій регіону. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. № 1. С. 54-61.

6. Borts G.H., Stein J.I. Economic Crowth in a Free Market. New York, London, 1964.

7. Давимука С. А., Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Тенденції розвитку нової регіональної політики ЄС. *Регіональна економіка*. 2019. №. 1. С. 76-87.

8. Діденко Є., Цалко Т., Кирилко Н. Дослідження стану стратегічного потенціалу як визначальна вимога ефективного регіонального управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 4. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2044.

9. Мельник А., Адамик В. Регіональна політика ЄС та України в умовах поглиблення суперечностей глобалізації. *Журнал європейської економіки*. 2013. Т. 12. № 1. С. 57-78.

10. Перру Ф. Экономическое пространство: теория и приложения. *Пространственная экономика*. 2007. № 2. С. 77-93.

11. Pugalis L., Gray N. New Regional Development Paradigm: An Exposition of Place-Based Modalities. *Australasian Journal of Regional Studies*. 2016. Vol. 22 (1). Pp. 181-203

12. Матвієнко А. Місцеве самоврядування як ключовий суб'єкт децентралізації влади. *Віче*. 2015. № 5. URL: http://www.viche.info.

13. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с.

14. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР, редакція від 01.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4974

15. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження КМУ України від 01 квітня 2014 року № 333-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text

16. Децентралізація дає можливості. Офіційний веб-сайт. URL: https://decentralization.gov.ua/new-rayons

17. Про утворення та ліквідацію районів: Постанова Верховної ради України від 17.07.2020 № 807-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text

References.

1. Abalkin, L. I. (2000), *Trudyi Volnogo ekonomicheskogo obschestva* [Proceedings of the Free Economic Society], vol.1, Moscow, Russia.

2. Zghurovs'kyj, M.Z. (2012), *Analiz staloho rozvytku: hlobal'nyj i rehional'nyj konteksty: monohrafiia* [Analysis of sustainable development: global and regional contexts: a monograph], NTUU "KPI", Kyiv, Ukraine.

3. Arkhypenko, I. (2019), "Foreign experience in the formation and implementation of regional economic policy", *Public Administration,* vol. 2, pp. 32–41.

4. Barca, F., McCann, P. and Rodríguez-Pose A. (2012), "The Case for Regional Development Interventions: Place-Based Versus Place-Neutral Approaches", *Journal of Regional Science*, vol. 52, pp. 134–152.

5. Bobrovs'ka, O. (2017), "Formation and reproduction of the potential of sustainable development of the region", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, vol. 1, pp. 54–61.

6. Borts, G.H. and Stein, J.I. (1964), *Economic Crowth in a Free Market*, New York, London, UK.

7. Davymuka, S. A., Kujbida, V. S. and Fedulova, L. I. (2019), "Trends in the development of the new EU regional policy", *Rehional'na ekonomika*, vol. 1, pp. 76–87.

8. Didenko, Ye., Tsalko, T. and Kyrylko, N. (2021), "Research of the state of strategic potential as a defining requirement of effective regional management", *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, [Online], vol. 4, available at: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2044 (Accessed 10 June 2021).

9. Mel'nyk, A. and Adamyk, V. (2013), "Regional policy of the EU and Ukraine in the context of deepening contradictions of globalization", *Zhurnal ievropejs'koi ekonomik*, vol. 12 (1), pp. 57–78.

10. Perroux, F. (2007), "Economic space: theory and applications", *Prostranstvennaya ekonomika*, vol. 2, pp. 77–93.

11. Pugalis, L. and Gray, N. (2016), "New Regional Development Paradigm: An Exposition of Place-Based Modalities", *Australasian Journal of Regional Studies*, vol. 22(1), pp. 181–203.

12. Matviienko, A. (2015), "Local self-government as a key subject of decentralization of power", *Viche*, [Online], vol. 5, available at: http://www.viche.info (Accessed 12 June 2021).

13. Topchiiev, O. H., Mal'chykova, D. S. and Yavors'ka, V. V. (2015), *Rehionalistyka: heohrafichni osnovy rehional'noho rozvytku i rehional'noi polityky* [Regionalism: geographical dreams of regional development and regional policy], OLDI-PLYuS, Kherson, Ukraine.

14. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine “The Constitution of Ukraine”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4974 (Accessed 12 June 2021).

15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Order “The concept of reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text (Accessed 12 June 2021).

16. Decentralization provides opportunities (2014), available at: https://decentralization.gov.ua/new-rayons (Accessed 14 June 2021).

17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), Resolution “About formation and liquidation of areas”, available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text (Accessed 14 June 2021).

Стаття надійшла до редакції 25.06.2021 р.